

Αγαπητοί φίλοι και φίλες

Τα τελευταία χρόνια, οι βιβλιοθήκες σε όλο τον κόσμο φαίνεται να αντιμετωπίζουν μία κρίση ταυτότητας. Η ραγδαία εξάπλωση του Διαδικτύου σε συνδυασμό με την αυξανόμενη δωρεάν πρόσβαση σε υλικό ψηφιακής μορφής, τις ωθούν προσωρινά στο περιθώριο. Όμως, η νέα εποχή αποτελεί μία πρωτοφανή πρόκληση για όλα τα πολιτιστικά ιδρύματα. Η συνεισφορά που μπορούν να έχουν στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του πολίτη είναι πιο φανερή από ποτέ. Οι Βιβλιοθήκες σε όλο τον κόσμο αναδιοργανώνονται για να καταφέρουν να εμπνεύσουν τους πολίτες και να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο, μεταξύ άλλων, στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, στην προώθηση της δια βίου μάθησης και στην ενδυνάμωση των τοπικών κοινωνιών. Ειδικότερα οι δημόσιες, δημοτικές βιβλιοθήκες έχουν αρκετά πλεονεκτήματα στην προσπάθεια ανάπτυξης υπηρεσιών διά βίου μάθησης : ισχυροί και άμεσοι δεσμοί με τις τοπικές κοινωνίες, παραδοσιακά στενή σχέση και συνέργιες με σχολεία, πολλές υπηρεσίες προσανατολισμένες σε παιδιά, αναβαθμισμένος ρόλος στο περιβάλλον της διά βίου μάθησης. Είναι προφανές ότι αυτά τα πλεονεκτήματα αφορούν κυρίως τις βιβλιοθήκες των βορείων περιοχών της Ευρώπης καθώς οι υπόλοιπες βιβλιοθήκες συμπεριλαμβανομένων των ελληνικών αντιμετωπίζουν ακόμη προβλήματα στρατηγικής ανάπτυξης που δεν τις επιτρέπουν να παίζουν σημαντικό ρόλο στη νέα εποχή. Ας μην είμαστε πάντως απαισιόδοξοι μιας και υπάρχουν ακόμη τα περιθώρια για βελτίωση με την υιοθέτηση και ανάπτυξη συντονισμένων δράσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Δράσεων που θα βάλουν τα θεμέλια για τη δημιουργία και την εξάπλωση κέντρων προώθησης της δημιουργικής έκφρασης και της καινοτομίας, χώρων δημιουργίας εμπειριών και στήριξης της φιλαναγκωσίας, σταθμών κοινωνικής ενσωμάτωσης και διαδραστικών επαφών, υπηρεσιών που θα

απολαμβάνουν οι πολίτες αυτής της χώρας σε όλη την επικράτεια.

Τι θα λέγατε για μία βιβλιοθήκη κέντρο πολιτισμού και δημιουργικών δραστηριοτήτων, όπου σε μία γωνία της αίθουσας εκδηλώσεων κάνει πρόβες ένα νεανικό μουσικό συγκρότημα και σε ένα άλλο χώρο μία ομάδα παιδιών πειραματίζεται με ψηφιακά βίντεο και μπλόγκς. Όλα αυτά, παράλληλα με τις πιο παραδοσιακές υπηρεσίες, όπως είναι ο δανεισμός υλικού και η παροχή πληροφοριακών υπηρεσιών. Ένα σύνολο υπηρεσιών που έρχεται να υποστηρίξει τη στρατηγική της Ε.Ε. για «συμμετοχή, καλύτερες υπηρεσίες στους πολίτες, ποιότητα ζωής» τονίζοντας τη δυναμική των νέων τεχνολογιών στην προώθηση της διά βίου μάθησης και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Προς αυτή την κατεύθυνση εργάζεται τα τελευταία χρόνια με αξιοσημείωτη επιτυχία η Δημόσια Βιβλιοθήκη της Βέροιας. Η Βιβλιοθήκη της Βέροιας κατάφερε από το 1994 μέχρι σήμερα κυρίως μέσα από τη συμμετοχή της σε Ερευνητικά προγράμματα (14 στο σύνολο) να αναπτύξει μία ποικιλία υπηρεσιών που υποστηρίζουν τη διά βίου μάθηση με έμφαση στην καινοτόμο χρήση των νέων τεχνολογιών.

Η σχέση των βιβλιοθηκών με τη διά βίου μάθηση έχει υποστηριχθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια από διάφορους διεθνείς οργανισμούς, όπως είναι η IFLA, EBLIDA . Διάφορες απόψεις και θέσεις έχουν διαμορφωθεί μέσα από διάφορες πρωτοβουλίες που χρηματοδότησε η Ε.Ε. όπως είναι η πρωτοβουλία Pública, με τη διακήρυξη της Κοπενχάγης το 1999, το πρόγραμμα Pulman, με το μανιφέστο του Oeiras το 2003 και το πρόγραμμα Calimera. Και στις τρεις αυτές πρωτοβουλίες συμμετείχε από τη χώρα μας η Βιβλιοθήκη της Βέροιας και είχαμε την ευκαιρία να συμμετέχουμε ενεργά σε όλες τις διαβουλεύσεις για τον ρόλο των βιβλιοθηκών, μεταξύ άλλων, στην προώθηση/υποστήριξη της διά βίου μάθησης. Η αναφορά που ακολουθεί σε τρεις υπηρεσίες που προσφέρει η βιβλιοθήκη στο πλαίσιο της διά βίου

μάθησης σε καμιά περίπτωση δεν θέλει να αποδυναμώσει την ποιότητα των υπολοίπων υπηρεσιών που προσφέρουμε αλλά γίνεται περισσότερο από τη μία πλευρά εξαιτίας του περιορισμένου χρόνου της εισήγησης και από την άλλη επειδή οι τρεις αυτές υπηρεσίες απευθύνονται σε κοινωνικές ομάδες, που αποτελούν στρατηγική προτεραιότητας της Βιβλιοθήκης για την εξυπηρέτησή τους. Άτομα που ζουν σε απομακρυσμένες από αστικά κέντρα περιοχές, μετανάστες και παιδιά σχολικής ηλικίας.

Την περίοδο 1994-1996 η Βιβλιοθήκη σε συνεργασία με βιβλιοθήκες από τη Σκωτία και την Ολλανδία αναζήτησε τη δυνατότητα παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών παράλληλα με τις πιο παραδοσιακές σε απομακρυσμένες περιοχές μέσω των κινητών βιβλιοθηκών. Στο πλαίσιο του προγράμματος Mobile κατασκευάστηκε η πρώτη ηλεκτρονική κινητή βιβλιοθήκη στη χώρα μας. Η ανύπαρκτη τηλεπικοινωνιακή υποδομή στην περιφέρεια εκείνη την περίοδο σε συνδυασμό με την έλλειψη ικανού αριθμού ελληνικού υλικού σε ηλεκτρονική μορφή δεν επέτρεψαν την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών. Βοήθησε όμως σημαντικά στη διερεύνηση των αναγκών του κοινού έτσι ώστε έγινε εφικτή πολύ αργότερα η παροχή καινοτόμων υπηρεσιών με τη χρήση των νέων τεχνολογιών μέσω των κινητών βιβλιοθηκών.

Οι βιβλιοθήκες μπορούν πραγματικά να μετεξελιχθούν σε κέντρα απόκτησης εμπειριών και χώρους μάθησης με την χρήση και την ανάπτυξη υπηρεσιών με εργαλεία του λεγόμενου web 2.0

Το πρόγραμμα Untold στο οποίο συμμετέχει η Βέροια μαζί με άλλους οργανισμούς από 3 διαφορετικές χώρες της Ε.Ε., Γερμανία, Δανία και Τσεχία στοχεύει να αναδείξει τους τρόπους με τους οποίους μεμονωμένα άτομα αλλά και ομάδες κυρίως μεταναστών μπορούν να δημιουργήσουν, προωθήσουν και μοιραστούν ψηφιακές βιωματικές ταινίες, οι οποίες καθρεπτίζουν τις ζωές και τις εμπειρίες αυτών των ανθρώπων στις χώρες που ζούν πιά.

Τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο του 2008 δύο σεμινάρια δημιουργίας ψηφιακών ταινιών έλαβαν χώρα στη Βέροια, το δεύτερο σε συνεργασία με το Κέντρο Ψηφιακής Διήγησης από το Berkely, Καλιφόρνια. Ήδη 20 ταινίες, δέκα από αυτές από μετανάστες είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο. Μπορούμε να δούμε μία ταινία που έκανε μία αλβανίδα στην έκδοση στα ελληνικά αφηγήτρια είναι η ίδια.

Η Βιβλιοθήκη της Βέροιας πριν τέσσερα χρόνια περίπου, στο πλαίσιο του επαναπροσδιορισμού του σκοπού και των επί μέρους στόχων της προχώρησε σε μία στρατηγικής φύσης αλλαγή δίνοντας έμφαση στην ανάπτυξη υπηρεσιών για γονείς με μικρά παιδιά και εφήβους προωθώντας μεταξύ άλλων την φιλιαναγνωσία και τη δημιουργικότητα. Η διαμόρφωση χώρων που πρωτίστως θα συμβάλλουν στη δημιουργία εμπειριών αποτελεί τη βασική μας προτεραιότητα τα επόμενα χρόνια. Τα Μαγικά Κουτιά αποτελούν την πρόταση της Βιβλιοθήκης για ένα χώρο συνάντησης, ανακάλυψης της γνώσης, ένα χώρο εργαστηρίων, που τα παιδιά μπορούν να ξεδιπλώνουν τη δημιουργικότητά τους και να αναπτύσσουν νέες δεξιότητες. Στόχος ήταν να δημιουργήσουμε ένα χώρο που να προκαλεί και να προσκαλεί παιδιά και γονείς να εξερευνούν, να ανακαλύπτουν, να χαίρονται να μαθαίνουν, να απολαμβάνουν την περιπέτεια της ανάγνωσης και να διασκεδάζουν παίζοντας. Τα Μαγικά Κουτιά περιλαμβάνουν χώρο ειδικά διαμορφωμένο για παιδιά προσχολικής ηλικίας, εσοχές μουσικής απόλαυσης και παραμυθιών, βιβλία φυσικά, αλλά και οπτικοακουστικό υλικό, χώρο για εργαστήρια και εφαρμογές νέων τεχνολογιών, που υποστηρίζουν τη διαδραστικότητα, τη συνεργασία και αναπτύσσουν πάνω από όλα την περιέργεια των παιδιών.

Τα Μαγικά Κουτιά άρχισαν την πειραματική τους λειτουργία στις 22 Δεκεμβρίου του 2008. Ήδη στους τρεις πρώτους μήνες αναδεικνύονται πόλος έλξης για

εκατοντάδες παιδιά και γονείς. Στις 26 Απριλίου η αυτού εξοχότητα Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κάρολος Παπούλιας έκανε τα εγκαίνια του χώρου. Τα Μαγικά Κουτιά πετούν επίσης μακριά, και στις 14 Ιουνίου θα γίνει η παρουσίασή τους στην πόλη Άαρχους της Δανίας, σε ένα από τα μεγαλύτερα συνέδρια στο χώρο των πολιτιστικών ιδρυμάτων, με ομιλητές από όλο τον κόσμο.

Η ανάπτυξη υπηρεσιών υψηλού επιπέδου που υποστηρίζουν και προωθούν τη διά βίου μάθηση είναι, πρέπει να αποτελεί βασικό στόχο των Ελληνικών βιβλιοθηκών. Τα παραδείγματα υπηρεσιών που μόλις ανέπτυξα δείχνουν ότι η βιβλιοθήκη της Βέροιας βαδίζει προς αυτή την κατεύθυνση.

Σας ευχαριστώ